GOZDARSKI INŠTITUT SLOVENIJE
SLOVENIAN FORESTRY INSTITUTE
Večna pot 2, SI-1000 Ljubljana

Ciljni raziskovalni program »Naša hrana, podeželje in naravni viri« v letu 2022

Naslov raziskovalnega projekta: Strokovna izhodišča ter smernice za gospodarjenje z gozdovi na hudourniških območjih

5.1 Dogodki za izmenjavo znanj ter informacij med deležniki in splošno javnostjo

Vmesno poročilo za DS5, naloga 5.1

Ogled potencialnega pilotnega območja Hidrološki sistem Kamniške Bistrice

Pripravili: vsi projektni sodelavci

Gozdarski inštitut Slovenije, april 2023

Kazalo vsebine

Naloga 5.1 Dogodki za izmenjavo znanj ter informacij med deležniki in splošno javnostjo 3
Ogled potencialnega pilotnega območja Hidrološki sistem Kamniške Bistrice 3
Ogled hudourniškega območja hudournika Bistričica 3

Kazalo slik

Slika 1: Ogled struge hudourniške reke Kamniške Bistrice s sipinami in prodišči..... 3
Slika 2: Ogled premostitve hudournika Bistričica na zožitvi hudourniške grape..... 4
Slika 3: Ogled hudournika Bistričica pred premostitvijo, urejen na sonaraven način, z rustikalnimi ustalitvenimi pragovi s tolmuni 4
Slika 4: Ogled stare Štrancarjeve zaplavne pregrade iz leta 1937 5
Slika 5: Ureditev struge hudournika Blatnice..... 5
Slika 6: Ogled sistema ustalitvenih pregrad in kranjske stene na hudourniku Blatnica pri kmetiji Klemenčevo..... 6
Slika 7: Kranjska stena – obrežno zavarovanje, ki podpira del labilnega pobočja..... 7
Slika 8: Prva od petih večjih ustalitvenih pregrad gorvodno po strugi hudournika Blatnica..... 8

GOZDARSKI INŠTITUT SLOVENIJE
SLOVENIAN FORESTRY INSTITUTE
Večna pot 2, SI-1000 Ljubljana

Naloga 5.1 Dogodki za izmenjavo znanj ter informacij med deležniki in splošno javnostjo

Ogled potencialnega pilotnega območja Hidrološki sistem Kamniške Bistrice

Datum: 7. 3. 2023

Udeleženci:

Hidrotehnik d. o. o.: Jože Papež

Gozdarski inštitut Slovenije: Aleksander Marinšek, Jaša Saražin, Erika Kozamernik, David Štefanič, Urša Vilhar

Leta 1990 je bil HS KB popolnoma opustošen zaradi hudourniškega izbruha ter nato saniran pod vodstvom Podjetja za urejanje hudournikov d.d. (PUH). Skupno je v HS KB 177 prečnih objektov, nekaj jih je bilo zgrajenih že prej, veliko pa v letih po opustošenju zaradi hudourniškega izbruha leta 1990.

Kamniška Bistrica je hudourniška reka s sipinami in prodišči, ki samodejno odnaša viške naplavin in ohranja sedimentni kontinuum (Slika 1). Ker pa je naplavin še vedno preveč, v okviru Javne službe na področju urejanja voda na sipinah oziroma prodišču na mestu ogleda viške naplavin redno odvaža podjetje Hidrotehnik d. o. o.

Slika 1: Ogled struge hudourniške reke Kamniške Bistrice s sipinami in prodišči

Ogled hudourniškega območja hudournika Bistričica

Hudourniško območje Bistričice je bilo leta 1990 popolnoma opustošeno zaradi hudourniškega izbruha.

Premostitev hudournika Bistričica na zožitvi hudourniške grape je bila pogosto povsem zasuta in zamašena s plavinami (Slika 2). Zato je treba gorvodno plavine »zadrževati«, k čemur najbolj pripomore Štrancarjeva zaplavna pregrada (Slika 4).

Slika 2: Ogled premostitve hudournika Bistričica na zožitvi hudourniške grape

Gorvodno je hudournik Bistričica urejen na sonaraven način, z rustikalnimi ustalitvenimi pragovi s tolmuni, ki se jih več ne loči od naravnih stopenj (Slika 3).

Slika 3: Ogled hudournika Bistričica pred premostitvijo, urejen na sonaraven način, z rustikalnimi ustalitvenimi pragovi s tolmuni

Stara Štrancarjeva zaplavna pregrada iz leta 1937 je ključni objekt, kjer se zadržujejo sedimenti. Akumulacijski prostor je potrebno redno prazniti, kar v okviru Javne službe na področju urejanja voda redno (približno dvakrat letno) izvaja podjetje Hidrotehnik d. o. o.

Slika 4: Ogled stare Štrancarjeve zaplavne pregrade iz leta 1937

Ogled erozijskih žarišč v povirju hudournika struge Blatnice, ureditve struge hudournika ter talnega praga, ki omogoča prehod s traktorjem – funkcija mulde (Slika 5).

Slika 5: Ureditev struge hudournika Blatnice

Ogled gorvodno po strugi hudournika Blatnica, erozijska žarišča v povirju hudournika ter sistem ustalitvenih pregrad iz leta 2011, ki je bil leta 2013 dopolnjen s pregrado oziroma kranjsko steno in obrežnim zavarovanjem v obliki kranjske stene (lesene kašte). Kranjska stena sodi v nesnovno slovensko kulturno dediščino in je na tem mestu predstavljena kot izobraževalni objekt s tablo in opisom (Slika 6).

Slika 6: Ogled sistema ustalitvenih pregrad in kranjske stene na hudourniku Blatnica pri kmetiji Klemenčevo

Slika 7: Kranjska stena – obrežno zavarovanje, ki podpira del labilnega pobočja

Ogled drugega sistema iz petih večjih ustalitvenih pregrad gorvodno po strugi hudournika Blatnica (Slika 8). Ta sistem pregrad zdaj podpira pobočja nad njimi. Na tem mestu se je leta 1990 splazil plaz, ki je povzročil hudourniški izbruh in drobirski tok, ki je razdejal dolino Kamniške Bistrice. Na tem območju hudourniškega povirja je še vedno pogojno stabilnih približno 1 miljon m^3 tal.

Slika 8: Prva od petih večjih ustalitvenih pregrad gorvodno po strugi hudournika Blatnica